

Budapest, 2020. január 29.

Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kormányhivatal
Miskolci Járási Hivatal
Környezet- és Természetvédelmi Főosztály
3530 Miskolc, Mindszent tér 4.

Tárgy: Észrevételek a Sajó-völgye kijelölt zónára
vonatkozó felülvizsgált levegőminőségi
terv tervezetéhez

Hivatkozási szám: BO-08/KT/01521-144/2019.

Tisztelt Főosztály!

A Levegő Munkacsoport Országos Környezetvédő Egyesület (székhely: 1085 Budapest, Üllői út 18., bírósági nyilvántartási szám: 01-02-0006775) nevében az alábbi

é szrevételeket

tesszük a tisztelt Járási Hivatal által 2019. december 30-án közzétett, a Sajó-völgyre (8. zóna) vonatkozó levegőminőségi terv felülvizsgálatának tervezetéhez (a továbbiakban: tervezet), a levegő védelméről szóló 306/2010. (XII. 23.) Korm. rendelet 16. § (3) bekezdése alapján.

1. Általános észrevételek:

A közzétett tervezet a zónára vonatkozó levegőminőségi terv korábbi változataival összehasonlítva részletesebb, kidolgozottabb és tartalmasabb. Az anyagot olvasva érezhető, hogy a járási hivatal a korábbiakhoz képest nagyobb jelentőséget és nagyobb hatást tulajdonít a levegőminőségi tervnek. A tervezetben több előremutató és fontos intézkedés is helyet kapott, különösen a hatóság saját maga számára megfogalmazott lépések között. A tervezet azonban tartalmilag kiegészítésre, továbbá az áttekinthetőség, egyértelműség érdekében komoly szerkesztésre szorul. Az anyagban a különféle forrásokból érkező leírások, táblázatok miatt sokszor nem látható egységes szerkezet, sok az ismétlés, keverednek a már megvalósult, a folyamatban lévő és az elvárt intézkedések. Számos helyen csak jókivánságszerűen, más, logikailag elkülönülő elemekkel egybevonva kerültek felsorolásra a szükséges lépések. Az intézkedések legáttekinthetőbb összefoglalása az 57-59. oldalon található 14. táblázatban található, itt egyértelműen látszanak az intézkedések címettjei és a határidők. Ugyanezek az intézkedések azonban a tervezet más helyein is szerepelnek, jóval kevésbé egyértelmű módon megszerkesztve. Javasoljuk, hogy a hatóság által előírt és a tervezet lényeges elemeinek számító intézkedéseket, címettjeiket, a határidőket és a becsült költségeket formailag és tartalmilag egyértelmű módon tartalmazza a levegőminőségi terv, világosan elkülönítve az érintettek által beérkezett és a tervbe átemelt részekről. Szervezetünk 2019. júniusában részletes javaslatokat dolgozott ki és küldött meg a tisztelt járási hivatalnak a levegőminőségi terv felülvizsgálatához. Örömmel látjuk, hogy ennek egyes elemei bekerültek a tervezetbe is, ám javasoljuk, hogy a kimaradó részek beépítését ismétlően fontolják meg. Ezeket a javaslatokat a jelen beadványban nem ismétljük meg, de kérjük annak újbóli áttekintését.

1.1 Az intézkedések lehető legrövidebb időn belüli végrehajtása

A levegő védelméről szóló 306/2010. (XII. 23.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) 14. § (1) bekezdése szerint „... olyan megfelelő intézkedéseket tartalmazó

levegőminőségi terv készítése szükséges, amelynek végrehajtásával a légszennyezettségi határértékek betartása a lehető legrövidebb időn belül biztosítható.”

Az Európai Parlament és Tanács a környezeti levegő minőségéről és a Tisztább levegőt Európának elnevezésű programról szóló 2008/50/EK számú irányelv (a továbbiakban: Irányelv) 23. cikk (1) bekezdése előírja: *“... levegőminőségi tervek megfelelő intézkedéseket állapítanak meg annak érdekében, hogy a túllépés időtartama a lehető legrövidebb ideig tartson.”* Az intézkedések rövid határidejének és hatékonyságának követelményét megerősíti az Európai Bíróság ítélkezési gyakorlata (Case C-237/07 Janecek v Freistaat Bayern, Case C-404/13 ClientEarth v The Secretary of State for the Environment, Food and Rural Affairs) is. Ezzel összhangban az európai országok nemzeti bíróságainak gyakorlata (pl. Egyesült Királyság, Németország, Csehország) is egységes abban a tekintetben, hogy a határértékeknek való megfelelés lehető legrövidebb idő alatt történő elérése azt jelenti, hogy a levegőminőségi tervben foglalt intézkedések határideje nem lehet bizonytalan vagy túl hosszú távú, azok végrehajtását azonnal meg kell kezdeni az emberi egészség védelme érdekében.

A tervezet ezzel szemben sok intézkedés végrehajtásának határidejét 2030-ra teszi, azt pedig többször megismétli, hogy a zónában a jogszabályban előírt határértékek teljesülése legkorábban 2025-re várható. Ezzel kapcsolatban érdemes hivatkozni az Európai Bíróságnak a levegőtisztaság védelem és ezzel azonosan más környezetvédelmi ágazatok körére is kiterjedő általános gyakorlatára is, amely szerint a környezetvédelmi határértékek helyreállítására a lehető legrövidebb időn belül kell, hogy sor kerüljön, a gyakorlati nehézségek és a gazdasági terhek, bár figyelembe kell őket venni, másodlagosak¹. Ehhez képest természetesen végképp elfogadhatatlanok az olyan hivatali megfontolások alapján „kerekített” nagyvonalú határidők, amelyek a hatóság és az érdekelték számára is beláthatatlan távlatokba tolják ki a határértékek teljesítését. 2025-ben, illetőleg 2030-ban mind a technológiai, mind a jogi körülmények annyira különböznek már a jelenlegitől, hogy valójában nincs is értelme ilyen időtávlatokban gondolkodni, ezek előtt a határidők előtt a levegőminőségi terv tartalmát nyilvánvalóan és elkerülhetetlenül többször is módosítani lesz majd szükséges.

1.2 Az intézkedések kötelező jellege és ellenőrizhetősége

A tervezet nem tartalmazza annak egyértelmű jeleit, hogy az intézkedések kötelező jellegűek lennének. A levegőminőségi terv így inkább csak a hatóság szakmai véleményének, esetleg javaslatának tekinthető. A szabályozás ezzel szemben arra utal, hogy a tervben meghatározott intézkedéseket ellenőrizhető, ebből következően szankcionálható és végrehajtható módon kellene előírni. Az Irányelv 2. cikk 8. pontja szerint: *“...„levegőminőségi tervek”:* olyan tervek, amelyek a határértékek vagy célértékek elérése érdekében intézkedéseket határoznak meg”. A Korm. rendelet 15. § (3) bekezdése szerint továbbá *„a területi környezetvédelmi hatóság a levegőminőségi terv végrehajtását ellenőrzi”*. Javasoljuk, hogy a megfogalmazott intézkedések a teljesítéshez szükséges lehető legrövidebb határidővel, az érintettekre nézve kötelező erővel kerüljenek előírásra, a hosszabb időtávot átfogó intézkedéseknél javasunk pontos ütemtervet készíteni. Ez az érintett környezethasználók érdeke is, mivel így kiszámítható számukra a kötelezettségeik teljesítése, az esetleges lemaradásokat még komolyabb szankciók nélkül tudják behozni. Fontosnak tartjuk, hogy a végleges terv tartalmazza annak leírását, hogy a hatóság hogyan, milyen ütemezéssel és mely szabályok szerint tervezi az intézkedések végrehajtásának ellenőrzését és szankcionálását (pl. meghatározott tartalmú és formájú figyelmeztetés, bírság, hatósági kötelezés formájában). Ennek megfelelően az egyes intézkedések megerősítése és a későbbi hatósági joggyakorlat

---

¹ C-68/11, Bizottság v. Olaszország (2012 december 19.), C-56/90, Bizottság v. Egyesült Királyság (1993), idézi az Egyesült Királyság Legfelsőbb Bírósága Lord Carnwath által vezetett tanácsának 2015 UKSC 28. sz. 2015 április 29-én kelt ítélete, 33. és 17. pontjai.

kiszámíthatóvá tétele érdekében fel kell tüntetni, hogy az adott levegőminőségi tervben szereplő célkitűzés teljesítése során a következő hatósági eszközöket hogyan fogják alkalmazni:

- levegőtisztaság védelmi engedély, illetőleg annak módosítása, visszavonása vagy más, a tevékenységre vonatkozó engedély visszavonásának, módosításának a kezdeményezése (Korm. rend. 35. § (1) bekezdése)
- EKHE eljárásban, KHV eljárásban vagy környezetvédelmi felülvizsgálati eljárásban meghatározott feltételek, kötelezések
- az elérhető legjobb technika alkalmazásának az előírása (Korm. rend. 22. § (1), (2), (4), (5) és (6) bekezdése)
- szigorúbb kibocsátási határértékek előírása (Korm. rend. 22. § (3) és (3a) bek.)
- levegőterheltségi és levegőterhelési mérési terv elkészítésére és végrehajtására kötelezés (Korm. rend. 23. § (1)-(3) bekezdés)
- próbaüzem elrendelése (Korm. rend. 23. § (4) bekezdés)
- létesítési engedélyezési eljárásban feltételek támasztása (Korm. rend. 23. § (6) bekezdés)
- levegőtisztaság-védelmi bírság kiszabása (Korm. rend. 34. § és 9. melléklet)

Különösen fontosnak tartjuk aláhúzni, hogy a rendelet 35. § (1) bekezdés d) pontja külön is kitér a levegőminőségi terv alapján kidolgozott intézkedési terv be nem tartásának esetén kötelező szankciók alkalmazására.

1.3 Az intézkedések kidolgozottsága és költséghatékonysága

A tervezetben felsorolt intézkedések többsége csak az általánosságok szintjén került leírásra, sok esetben csupán egyetlen mondatban, emellett nem tartalmazza a megfelelő adatokat az egyes intézkedések költséghatékonyságára vonatkozóan. Javasoljuk, hogy az intézkedések konkrétak, megfelelően kidolgozottak és egyértelműek legyenek, továbbá minden esetben tartalmazzanak költséghatékonysági számítást vagy becslést. A terv írja elő a végrehajtás pontos lépéseit is. A terv utaljon arra, hogy az intézkedések végrehajtásától várható légszennyezettség-csökkenés mennyi költségmegtakarítást jelent a költségvetés számára (a betegségek miatt kieső munkaidő csökkenése, csökkenő gyógyszerkassza-kiadások stb.). Tisztában vagyunk azzal, hogy a járási hivatal komoly kapacitáshiánnyal küszködik, és az intézkedések alaposabb kidolgozása rendkívül munkaigényes, de a hatékonyság növeléséhez, a terv általános elfogadtatásához és maradéktalan végrehajtásához sajnos elengedhetetlen. Javasoljuk, hogy a kapacitási problémákat jelezzék a felettes szervnek, továbbá a szakmai és szervezeti felügyeletet ellátó minisztériumoknak is a munka feltételeinek megteremtése érdekében.

2. Észrevételek az egyes intézkedésekhez

2.1

Helyi típusú intézkedés	Nyílt téri és tüzelőberendezésben történő hulladék égetésének tiltása, szankcionálása	folyamatos
-------------------------	---	------------

A háztartási hulladékégetések elleni küzdelem valóban az egyik legfontosabb feladat a zónában. Az intézkedés megfogalmazásával kapcsolatban azonban fontos, hogy ez a tevékenység már jelenleg is jogellenes, így a „tiltása” törlendő. Másrészt a szankcionáláshoz a hatóságnak jelenleg nincsenek megfelelő személyi és tárgyi feltételei. Javasoljuk az intézkedés lépéseit kidolgozni, az intézkedés megnevezését pedig kiegészíteni a

következővel: „Javaslat kidolgozása a megfelelő személyi és tárgyi feltételek megteremtéséhez a nyílt téri és tüzelőberendezésben történő hulladék égetésének felderítésére, ellenőrzésére és szankcionálására. Határidő: 2020. I. negyedév. A javaslat megvalósítása: 2020. III. negyedév.” Nyilvánvaló változást jelent továbbá, hogy a Korm. rendelet hatásköri szabályai egy 2019. december 30-án kihirdetett jogszabállyal módosultak, és eszerint 2020. március 1-től már nem a területi járási hivatalok, hanem a megyeszékhelyeken lévő járási hivatalok környezet- és természetvédelmi főosztályai (a területi környezetvédelmi hatóságok) hatáskörébe tartoznak a háztartási tüzelőberendezések, azaz a levegőminőségi tervet készítő hatóságokhoz kerülnek. Ez nyilvánvalóan módosítja a hatékony fellépéshez szükséges feladatokat is, amelyeket ezért a tervezethez képest némileg meg kell változtatni. A 2019. júniusában megküldött anyagunkban a probléma kezelésére részletes javaslatokat tettünk.

2.2

Nemzeti, regionális, helyi típusú intézkedés	Távhő- és hőellátó rendszerek energetikai fejlesztése, távhővel ellátott lakások számának növelése • fűtésből származó légszennyezőanyag kibocsátás csökkentése, levegőminőség javítása	2019-2030
--	--	-----------

Javasoljuk, hogy a távhőrendszerek fejlesztésével kapcsolatban a terv írja elő részletes intézkedési terv kidolgozását, amely meghatározza az ütemezést, a szükséges pénzügyi forrásokat, a távhővel újonnan ellátott lakások számát is. Határidő a terv kidolgozására: 2020. III. negyedév. Az intézkedés 2030-ra történő befejezését pedig túlságosan hosszú távúnak tartjuk. Javasoljuk, hogy az intézkedés konkrétan hivatkozzon az érintett önkormányzatok kötelezettségeire a távhő közszolgáltatás biztosítása terén a Távhőszolgáltatásról szóló 2005. évi XVIII. törvény 6. §-ára figyelemmel.

2.3

Területi környezetvédelmi hatóság	Aktív részvétel a lakossági felvilágosító kampányokban – szóróanyagok, a helyes tüzelési szokásokat népszerűsítő videók terjesztése, eljuttatása az önkormányzatokhoz	Folyamatos
-----------------------------------	---	------------

A lakossági szemléletformálással kapcsolatos intézkedés keretében javasoljuk, hogy a levegőminőségi terv írja elő kommunikációs terv kidolgozását, amely meghatározza az ütemezést és a szükséges pénzügyi forrásokat is úgy, hogy a felvilágosító kampány érdemi eredménnyel járjon. Javasolt határidő a terv kidolgozására: 2020. I. negyedév.

2.4

Nemzeti Infrastruktúra Fejlesztő Zrt.	260. sz. főút Sajószentpéter - Berente elkerülő szakasz megvalósítása (K026.06.)	2020. II. negyedév - 2022. III. negyedév
	Miskolc tehermentesítő út I. (Vörösmarty utca) és II. (Y-híd) ütemére vonatkozó kiegészítő tervezési feladatok elvégzése és a kivitelezési feladatok megvalósítása (K003.14.) P+R parkoló építése	2019. III. negyedév - 2022. IV. negyedév
Területi környezetvédelmi hatóság	Nagyvárosok: autómentes övezetek létrehozásának vizsgálata Nagyobb városok önkormányzatainál mobilitási terv készítésének kezdeményezése	Kezdeményezés a Terv elfogadását követő 6 hónapon belül

A tervezet elkerülő utak építését is levegőminőség-javító intézkedésként tartalmazza. A szakirodalom, és a megvalósult hazai elkerülő utak tapasztalatai azonban azt mutatják, hogy sok esetben az elkerülő utak a megjelenő új lehetőség forgalomvonzó hatása miatt összességében inkább forgalomnövekedést és a közlekedési levegőterhelés növekedését okozzák. Emiatt javasoljuk, hogy a levegőminőségi terv azt is írja elő, hogy az elkerülő út

megépítésével egyidejűleg forgalomcsillapítási intézkedéseket hajtsanak végre a tehermentesíteni kívánt útszakaszokon.

A tervezet megemlíti, hogy a nagyvárosok vizsgálják meg alacsony kibocsátású övezetek létrehozását. A szennyezettségi határértékek lehető legrövidebb idő alatt történő teljesülésének követelménye miatt azonban inkább az alacsony kibocsátási övezetek létrehozását kellene előírni, amelynek természetesen része az előkészítés során elvégzett vizsgálat is.

2.5

Avar és kerti hulladék égetések csökkentése, szennyanyag kibocsátás csökkentése	Az avar és kerti hulladékégetést szabályozó önkormányzati rendelet felülvizsgálata és módosítása		2016	folyamatos intézkedés
---	--	--	------	-----------------------

További feladat: Az avar és kerti hulladék égetés önkormányzati rendelettel történő megtiltása.

Felelős: A zónában nevesített önkormányzatok képviselő testülete.

Határidő: 2020. szeptember 1.

A tervezetben nem teljesen egyértelmű, hogy az avar- és kerti hulladékégetés kapcsán pontosan milyen intézkedést írna elő a levegőminőségi terv. Javasoljuk, hogy a végleges anyag mindenhol egyértelműen irányozza elő az avar és a kerti hulladék égetésének teljes megtiltását és az ehhez kapcsolódó felvilágosító tevékenység elvégzését 2020. szeptember 1-i határidővel. Javasoljuk továbbá, hogy a terv írja elő, hogy az önkormányzatok a tilalomnak érvényt is szerezzenek, az égetést ne csak megtiltsák, hanem a szabályokat végre is hajtás. Nagyon tanulságos a tervezetnek az a melléklete, ahol az egyes önkormányzatok avarégetési szabályozásaival kapcsolatosan alkalmazott szankciókat összesítik. Ebből egyértelműen látszik, hogy jelenleg a szabályok betartásának ellenőrzése nagyon gyenge, így pedig az esetleges tilalmak hatékonysága is nagyon alacsony lesz.

2.6

Közlekedés	Kerékpáros közlekedés fejlesztése, kerékpárutak építése Parkolók létesítése Töltőhálózat létesítése elektromos gépjárművek számára Közterületek, utak kipurzolásának megakadályozására tett intézkedések Forgalom csillapítás, körforgalmak kialakítása Közösségi közlekedés fejlesztése	Folyamatos
------------	---	------------

Javasoljuk, hogy a terv írja elő ezeknek az intézkedéseknek a részletes kidolgozását, amely meghatározza az ütemezést és a szükséges pénzügyi forrásokat is. Határidő a tervek kidolgozására: 2020. III. negyedév.

2.7

9. A javításra irányuló, tervezett intézkedések és programok valószínűsíthető költségei és forrásai

A tervezett intézkedések és programok valószínűsíthető költségei és forrásai felsorolásra kerültek a 8. és 9. fejezetekben, valamint a hozzájuk tartozó táblázatokban és mellékletekben. Az intézkedések költségei a legtöbb esetben kiemelésre kerültek.

A tervezetben nem találjuk költségek és források leírását. Javasoljuk ennek pótlását.

2.8

Az autóbusz állomány korszerűsítése, a hagyományos motorok felszámolása, új EU2 és EU3 motorral szerelt autóbuszok beszerzése" tárgyú intézkedés teljesítése során a Zrt. 2019. április 30-án az alábbi összetételű járműparkkal rendelkezik a kijelölt zónában:

Nem teljesen értjük a fenti megállapítást, EU2 és EU3 típusú motorról nem tudunk. Ha helyesen ezek Euro II, illetve Euro III-at jelentenek, akkor ezek nagyon elavultak, ilyeneket már legfeljebb használtan lehet beszerezni, ami egyáltalán nem javasolt, hiszen ez csak tovább rontaná a levegő minőségét.

2.9

A tervezet 2.5 pontjában (11. oldal) a védendő objektumok listáján kizárólag a természetvédelmi szempontból védett területeket sorolta fel. Álláspontunk szerint ide kellene sorolni az oktatási és egészségügyi intézményeket, valamint minden olyan szociális intézmény területét és környezetét, ahol érzékeny csoportok (idősek, krónikus betegségben szenvedők) tartós elhelyezésére kerül sor.

2.10

Nemzeti, helyi típusú intézkedés	Egyes szilárd tüzelőanyagok lakossági használatának korlátozása, minőségi követelményeinek meghatározása • alacsony kibocsátást okozó tüzelőanyagok használata	2020-tól
----------------------------------	---	----------

Javasoljuk ezt az intézkedést konkretizálni oly módon, hogy a minőségi követelmények meghatározására úgy kerüljön sor, hogy a lignit és vizes (20%-nál nagyobb nedvességtartalmú) fa lakossági értékesítése mindenképpen megtiltásra kerüljön. Ennek lehetőségét érdemes megvizsgálni a Kereskedelemről szóló 2005. évi CLXIV. törvény 3. § (3) és (4) bekezdései szempontjából. Ez az előírás a kereskedelmi tevékenység környezetvédelmi, közegészségügyi és más hasonló okokból történő korlátozását, betiltását is lehetővé teszi egyéb jogszabályi feltételek fennállása mellett. Az illetékes kereskedelmi hatóság bevonásával tisztázni kell az említett tüzelőanyagok kereskedelmének a korlátozására vonatkozó jogszabályi feltételeket és fel kell hívni a kereskedelmi hatóságot azok érvényesítésére. Mindenképpen figyelemmel kell lenni a kereskedelmi tevékenységek végzésének feltételeiről szóló 210/2009. (IX. 29.) Korm. r. 6. §-ában a környezetvédelmi hatóságok számára biztosított részvételi lehetőségekre is.

2.11

Nemzeti típusú intézkedés	A szociális tüzelőanyag (szén, fa) támogatási rendszer környezetbarátta tétele • egyéb energiafogyasztási cél, a támogatásként adott tüzelőanyag kizárólag száraz tűzifa legyen	2020-tól
---------------------------	--	----------

Javasoljuk, hogy az intézkedés a szociális tűzifa-program nagymértékű kiterjesztését, költségvetésének legalább egy nagyságrenddel való megemelését is tartalmazza.

2.12

A tervezet a 39-40. oldalon megállapítja, hogy a kialakuló PM légszennyezésért 70-80 %-ban az országhatáron túli légszennyező források a felelősek. Egyrészt más számítások² alapján ez az arány csak mindössze kb. 30%, másrészt ez egy országos átlag, ami, nem alkalmazható a települések sűrűn lakott területeire (és különösen a talajközeli levegőre), ahol a helyi források dominálnak. Magyarország mindössze 4%-a beépített terület, itt jelentkezik a légszennyezés-kibocsátás túlnyomó többsége is. Ezek alapján, ahol a mérőállomások találhatóak, és ahol a lakosság él, ott a határon áterjedő források hatása sokkal kisebb. A helyi szennyező források különösen nagy mértékben járulnak hozzá a levegőminőségi határértékek túllépéséhez, hiszen a kedvezőtlen meteorológiai viszonyok között és különösen a zónára jellemző völgyekben éppen ezek dúsulnak fel leginkább. Ettől függetlenül egyetértünk abban, hogy a nagy távolságból érkező szennyezésnek is jelentősége van a háttér-szennyezettség szintjében. Ennek felismerésén túl nem találunk azonban a levegőminőségi tervben intézkedési javaslatokat, ami kifejezetten ezt a forrást célozza.

3. A tervezetből kimaradó intézkedési javaslatok

A 2019. júniusában a tisztelt járási hivatalnak megküldött javaslatok között több olyan is szerepelt, amelyet a jelenlegi tervezet nem tartalmaz. Ezeket a javaslatokat most csak felsorolás-szerűen ismételjük meg, de jelen beadványunkhoz is csatoljuk a korábbi anyagunkat. Úgy gondoljuk, hogy érdemes lenne ismételtén átgondolni ezeket a lehetőségeket, és kiegészíteni a tervezetet. Külön kiemelnénk, hogy a tervezet ugyan megállapítja, hogy a mezőgazdasági eredetű szennyezések jelentősége egyre nő, azonban erre a szektorra semmilyen intézkedést nem határoz meg, mindössze annyit tesz, hogy utal az Országos Levegőterhelés-csökkentő Program (OLP) tervezetében szereplő lépésekre. Ezzel a megközelítéssel nem értünk egyet, mert egyrészt az OLP még nem nyerte el végleges formáját, másrészt pedig az országos jellegű intézkedéseket az egyes légszennyezettségi zónákban is megfelelő tettekkel kell kiegészíteni.

Lakossági típusú intézkedési javaslatok:

- Lignitbánya-nyitási moratórium
- A hulladékkezelési szabályok fokozott ellenőrzése, különös tekintettel a hulladékszállításra
- A rendőrség nyomozási aktivitásának növelése a hulladékgazdálkodás rendjének megsértése esetén.
- Szociális bérlakás-építési program indítása

Közlekedési típusú intézkedési javaslatok:

- Településrendezési eszközök szigorítása
- Az autómegosztás és a telekocsi-használat támogatása
- Környezetbarát technológiák bevezetése az áruszállításban
- A parkolási díjak emelése, kiterjesztése
- A közúti távérzékeléses emissziómérés bevezetése

Mezőgazdasági típusú intézkedési javaslatok:

---

2 <https://ec.europa.eu/jrc/en/publication/eur-scientific-and-technical-research-reports/urban-pm25-atlas-air-quality-european-cities>

- Tarló-, nádas- és vágástéri hulladékégetések teljes tiltása
- A trágyázás ammóniakibocsátásának csökkentése

Kérjük, hogy szíveskedjenek a fenti észrevételeinket megfontolni, és a tervezetet megfelelően módosítani, illetve kiegészíteni.

Köszönettel és tisztelettel:

Lukács András
elnök